

TITVLVS LXX

Ab hoc possumus futuros accipere rerum euentus.

Hic maximus est & certissimus uates.

Huius facultas ab astris nihil habet disiunctum.

Tam est huius animus in stellarum consideratione compositus: ut uel somnians inter sydera uersetur.

Qui hunc hactenus ignorauerunt: sciunt posthac astronomorum rarissimorum excellentissimum esse.

Plurimum laudant omnes hunc mathematicum: at ego prorsus admiror.

Neminem mathematicorum esse cum huius scientia comparandum: arbitrator.

Est hic ut in reliquis mathematicis clarissimus: sic in astrologia solus nostra tempestate Ptolemæus.

Albumazar (cuius hic nititur studium) ab huius scientia iudicis longe ac late se uictum esse fateatur.

Nullus est mathematicus in ulla natione hoc tempore huic similis.

¶ Titulus. lxx.

¶ Omnium artium familiaris.

Primus omnium Gorgias legi leontinus ita sensisse ut oratorē se nemo auderet profiteri: qui nequiret de omnibus quæ ab eo quaererentur respondere. Quod cum plerisque in locis uideatur & Tullius affirmare: mirabile certe munus in hominibus esse cælitus duco: ut oratoria sit omnium artium & disciplinarum artes complexa unusque orator inter omnes que at reliquarum artium professores: quasi in propria uersari officina. Quare cum ego in gymnasium istud te litterarium miserim ut discas: fac ut omnino te dedas oratoriam quam scimus omnium artium esse complexam facultates. Ex Mediolano. xix. kalendas Iulias.

Gorgias leontinus

Tullius

¶ Omnium artium familiarissima.

Cum intelligam istuc oratorem esse clarissimum: qui sit tam inter omnes scientias familiarissimus singularis: ut admirari cogat omnes earum professores: cupio ad eum amandum sequendumque te accingas: nocte dieque ab eo non discedas. Nullum ei nego suæ disciplinæ precium. Nihil si me

amas: prætermitto: quo te illo posse gratificari cognoueris. Afficies eo me pacto tanta uoluptate: ut incredibile dictu sit. Ex Mediolano. xvij. Kalendas Iulias.

¶ **O**mnium artium Grauis.

Simonides
Hesiodus
Tullius

Quæ poetas aliquando audiui: affirmauitque oportere omnium artium esse peritissimos: ut omnia recitantes nihil ignorarent ut Simonides & Hesiodus docent: non tamen hoc munus oratoris minus esse duco quam poetarum. Nam ut Tullius dixit: Si de medicina defensionem sit orator intercepturus: aut de astronomia: aut de re militari: quibus poterit argumentis eius tueri causas: nisi eas ipsas tenuerit artis: in quibus uersabitur defendendis. Certe non iniuria concluditur: uix singulis ætatibus singulos tolerabiles oratores extitisse: cum reliquarum facultatum plurimi semper extiterint & professores & peritissimi. Non parum est in persuadendo se unum omnibus exhibere audiendum: qui & dicendo auditorum animos in sententiam trahat: & suadendo ac dissuadendo: in omni re uertat quo malit. Quod autem hoc scire quolibet deceat: qui sit ullius facultatis honeste laudem habiturus benemerens: uel ab omni hominum facultate cognoscat: Theologis: Medicis: Iurisconsultis: qui nisi hac oratoris uis atque maiestate annuntiantur: nihil uel predicando: uel medendo: uel in agendis causis proficiant. Oratorem ego rite fateor ueteres imitatus omnium artium quedam complexorem esse: quod Cicero Demosthenem secutus uoluit: cum oratione homines bestiis antecellat: eadem bona & sapientiam reliquas præstet hominum laudibus: sitque uel hominem longe maior & præstabilior. Huic adhibeas omnem diligentiam & industriam uolo: nec ad ullum te ullius facultatis officium conferas potius quam ad urbis istius oratorem: quod clarissimum est: sic etiam nostrum amatissimum. Ex Mllo. xvij. kalendas Quintilis.

Cicero.

¶ **S**ynonyma omnium artium:

In hoc uno est omnium artium excellentia.

Nihil ex cunctis est bonis artibus quod hunc lateat.

Potest hic solus ad omnia cunctarum artium abditissima respondere.

Tam est hic orator bonarū artium singularē peritissimus:
 q̄ nullus apud ueteres extitisse p̄bibeat̄.

Nulla ex arte quicq̄ est huic incognitum.

Habet oim hic facultatū singulos qdē locos p̄spectissimos.

Sola est oratoria cæterarum omniū disciplinarū & capax
 & particeps.

Qui sese oratorē uocat:is p̄fiteat̄ omnes artes.

In oratore nequit eloquētia sine sapiētia existimari.

Quæ sapientia decet oratorē:humanaꝝ est & diuinarum
 scientia rerum.

Ad ois artium oim fontes debet orator respondere.

Nihil eū fugiat:q̄ nō īmerito sit oratoris gloriā cōsecut⁹.

Oratorum laus in omnibus est artibus discutiendis:intel-
 ligendis:tractandisq̄ cōstituta.

Tanta est oratoriæ uis:ut omniū debeat artiū fundamen-
 ta progressusq̄ tenere.

Titulus. lxxj.

Militaris cū adhibenda fide familiaris.

Militādi certe laus:quæ nō corporis solū uirib⁹: sed mul-
 tomagis animi splēdore cōtinēt (ut probat **Xenophon**)
 a ueterib⁹ est semp̄ summo existimata in precio:at ita qui-
 dē:ut nō bellū modo milites in cāpis gerere scirent:sed in
 urbe patriā cōsulere dignitati ciuium suorūq̄ indēnitati.

Propterea cū se iactaret apud **Philippum** macedonē suus
 miles qd̄ fortissim⁹ foret:tibi præfero dixit elephantē **Phi-**
lippus. Cū te igit̄ militiæ dederis:fac ut nō malis bestiarū
 similis furore:cædib⁹:uiolētiaq̄ censerī: q̄ uirorū ingenio:
 cōsilio:innocētia:pietate. **Ex Mlō. xvj. kalēdas Quintilis.**

Militaris cū adhibēda fide familiarissima.

Qui militiæ tracas mi fili: fac ut te uerū nō simulatū exhibeas
 militē:q̄ nō in dimicādo:uiolādo:cadendoq̄ cogno-
 sciē:sed i uictoria cōsulto prudēterq̄ cōsequēda:in delibe-
 randoq̄:q̄ sit modestus:q̄ innocēs:q̄ pius. **Quib⁹** aut̄ hac
 singula gradib⁹ cōsequēris a **Lælio** accipies:q̄ hāc meo noīe
 tibi reddidit epistolā:cui⁹ adhibe uerbis æque fidem:ac si

Xenophon

**Philippus
macedo**